

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту постанови Кабінету Міністрів України

“Про затвердження Порядку та умов надання психологічної допомоги особам, які звільняються або звільнені з військової служби з числа ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членам сімей таких осіб та членам сімей загиблих (померлих) ветеранів війни і членам сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України відповідно до Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту””

1. Мета

Метою проєкту акта є затвердження Порядку та умов надання психологічної допомоги особам, які звільняються або звільнені з військової служби з числа ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членам сімей таких осіб та членам сімей загиблих (померлих) ветеранів війни і членам сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України відповідно до Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Абзацом третім пункту 2 розділу I Закону України від 24 березня 2022 р. № 2153-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв’язку з внесенням змін до Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” визначено, що особи, які звільняються або звільнені з військової служби з числа ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, члени сімей таких осіб, члени сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, члени сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України, визначені Законом України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, мають право на безоплатну психологічну допомогу. Організація психологічної допомоги зазначеним особам провадиться центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалих учасників Революції Гідності, членів сімей таких осіб та членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України. Порядок та умови надання психологічної допомоги визначаються Кабінетом Міністрів України.

Кожному ветерану війни та членам його сім’ї, родинам загиблих знадобиться психологічна допомога, однак кількість потребуючих допомоги значно перевищує кількість надавачів цих послуг. Наслідком ненадання вчасної психологічної допомоги можуть стати психічні та поведінкові розлади, зокрема зростання кількості суїцидів серед ветеранів, та родин загиблих, домашнього насилля, розлучень, протиправних дій, асоціальної поведінки, зловживання психоактивними речовинами.

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат

58E2D9E7F900307B04000008ACF3000F3858D00

Підписувач Лапуніна Юлія Анатоліївна

Дійсний з 28.12.2020 0:00:00 по 28.12.2022 0:00:00

Міністерство у справах ветеранів України

№ 4521/01/11.1-22 від 13.07.2022

Проект акта має на меті удосконалення способу організації та надання послуг, підвищення доступності, ефективності та результативності послуг у сфері охорони психічного здоров'я та психосоціальної підтримки, розширення географії послуг при зменшенні потреби у ресурсах, забезпечення доступності послуг для отримувача, впровадження електронних ресурсів в організацію надання відповідних послуг, дотримання принципу наступності в наданні послуг (можливість перенаправлення отримувача послуг між відомствами, рівнями та інституціями).

Реалізація проєкту акта дозволить забезпечити швидкий та безкоштовний доступ до кваліфікованої психологічної допомоги постраждалим від війни з метою подолання наслідків стресу та покращення стресостійкості, забезпечити профілактику виникнення та загострення психічних розладів, підвищити рівень якості життя цільових категорій отримувачів послуг.

3. Основні положення проєкту акта

Проектом акта пропонується затвердження Порядку та умов надання психологічної допомоги особам, які звільняються або звільнені з військової служби з числа ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членам сімей таких осіб та членам сімей загиблих (померлих) ветеранів війни і членам сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України відповідно до Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”.

Враховуючи міжнародний досвід надання психологічної допомоги ветеранам війни та застосовуючи рекомендації ВООЗ, Мінветеранів пропонує організацію надання психологічної допомоги на трьох організаційних рівнях.

Надання психологічної допомоги першого рівня має на меті сприяння соціальній адаптації (реадаптації) отримувачів послуг, їх психосоціальну підтримку та супровід.

На другому рівні отримувачам послуг надається психологічна допомога, спрямована на розв'язання актуальних або специфічних психологічних проблем отримувача послуг, які виникли, зокрема, внаслідок його участі або участі члена його сім'ї в бойових діях, перебування в екстремальній ситуації або внаслідок отримання інвалідності. Робота з отримувачем послуг спрямовується на сприяння осмисленню досвіду, отриманого в екстремальній ситуації, і сприяння посткризовому зростанню.

Третій рівень психологічної допомоги передбачає терапію розладів психічного здоров'я і здійснюється у формі психологічної реабілітації із застосуванням методів психотерапії та психологічного консультування.

Разом з набранням чинності проєктом акта пропонується визнати такою, що втратила чинність, постанову Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 1057 “Про затвердження Порядку проведення психологічної реабілітації постраждалих учасників Революції Гідності, учасників антитерористичної операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії

Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, членів їх сімей та членів сімей загиблих (померлих) таких осіб” (Офіційний вісник України, 2018 р., № 4, ст. 167).

4. Правові аспекти

Закон України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей”, Закон України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, Закон України від 24 березня 2022 р. № 2153-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв’язку з внесенням змін до Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту””.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація положень проекту акта додаткового фінансування з державного чи місцевих бюджетів не потребує.

Надання психологічної допомоги першого рівня здійснюватиметься надавачами соціальних послуг відповідно до Закону України “Про соціальні послуги”. Для надання психологічної допомоги першого рівня можуть залучатися особи, які не є фахівцями у сфері психічного здоров’я, але пройшли відповідну підготовку, у тому числі, члени ветеранських організацій та організації осіб з інвалідністю, групи підтримки та взаємодопомоги, фахівці із соціальної роботи, працівники закладів охорони здоров’я та закладів освіти, працівники органів військового обліку, зокрема центрів комплектування та соціальної підтримки, соціальних служб, інші громадські та благодійні організації відповідного напрямку діяльності, релігійні організації та церкви. Надання психологічної допомоги першого рівня вказаними організаціями здійснюється за рахунок позабюджетного фінансування.

Фінансування надання психологічної допомоги другого і третього рівня здійснюватиметься коштом бюджетної програми КПКВ 1501040 з урахуванням вимог постанови Кабінету Міністрів України від 01.04.2022 № 401 “Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету”. Збільшення видатків передбачається шляхом внутрішнього перерозподілу коштів з напрямку “Соціально-професійна адаптація” на “Здійснення заходів з психологічної реабілітації постраждалих учасників Революції Гідності та учасників АТО/ООС, членів їх сімей та членів сімей загиблих (померлих) таких осіб”.

Фінансово-економічні розрахунки додаються.

6. Позиція заінтересованих сторін

Реалізація проекту акта матиме безпосередній вплив на інтереси окремих верств (груп) населення, об’єднаних спільними інтересами в частині надання якісних послуг із психологічної реабілітації.

Проект акта потребує погодження з Міністерством охорони здоров’я України, Міністерством соціальної політики України, Міністерством фінансів

України, Міністерством економіки України, Міністерством цифрової трансформації України, Міністерством юстиції України, Урядовим уповноваженим з прав осіб з інвалідністю, а також з Міністерством оборони України, Міністерством внутрішніх справ України, СБУ.

Проект акта потребує погодження всеукраїнських громадських об'єднань осіб з інвалідністю та громадського обговорення.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності та не потребує погодження з Науковим комітетом Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення, що:

стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції;

стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією;

створюють підстави для дискримінації.

Проект акта потребує проведення антикорупційної експертизи.

Проект акта не потребує громадської антикорупційної, антидискримінаційної та гендерно-правової експертизи.

8. Прогноз результатів

Реалізація акта матиме вплив на інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
фахівці із надання послуг із психологічної реабілітації	позитивний	можливість включення до Реєстру, підвищення кваліфікаційного та професійного рівня, забезпечення супервізії
Мінветеранів	позитивний	визначення механізму організації психологічної допомоги ветеранам війни та членам їх сімей на основі принципу багаторівневості відповідно до міжнародного досвіду та рекомендацій ВООЗ щодо побудови системи охорони психічного здоров'я та психосоціальної підтримки
отримувачі послуг (постраждалі учасники Революції Гідності, учасники антитерористичної операції/ операції Об'єднаних сил, члени їх сімей, члени сімей загиблих (померлих) таких осіб)	позитивний	забезпечення більшої доступності послуг, можливість отримати психологічну допомогу відповідно до міжнародних стандартів та протоколів, що відповідають індивідуальним потребам

Міністр у справах ветеранів України

Юлія ЛАПУТІНА

_____ 2022 р.